

TIEDOTE

13.6.2017

Vapaa julkaistavaksi heti

SODAN KOSKETUS - MIKKELIN I SOTAKIRJALLISUUSTAPAHTUMA 29.–30.9. 2017

Kaunokirjallisuus liikkuu aina todellisuuden kantapäällä, mutta usein se näyttää todellisuuden ennen kuin se tapahtuu. Sota on yksi kotimaisenkin kirjallisuuden kuumimmista aiheista, pelkästään talvi- ja jatkosodasta kertovia tietokirjoja ilmestyi viime vuonna puolisensataa. Fiktiivisessä kirjallisuudessa sota-aihe näkyy teemoina, motiiveina, ajoituksina, romaanihenkilöiden toiminnan selittäjinä. Suorasta sotaraportoinnista on siirrytty yhä enemmän mikrohistorioihin, lasten, naisten arkeen, erilaisten miesten ja vähemmistöjen näkökulmiin. Naiskirjailijat ovat nousseet näkyviin, heidän silmänsä näkevät eri asioita kuin mieskirjailijoitten.

Päämajakaupunkina Mikkeli on elänyt sotaa läheltä, sen kaduilla ovat kulkeneet suomalaiset ja saksalaiset upseerit, sotilaat, tiedotuskomppanian kirjailijatyyppit, kuten Olavi Paavolainen, Marsalkka Mannerheim on kävellyt Päämajasta Mikkelin Klubille nauttimaan päivällistä.

Se, että Mikkeli on nyt perustamassa sodan ja rauhan keskus Muistia, ei liene yllätys. Tämä Sotakirjallisuuden ensimmäinen seminaarikin on osa Muistin toimintaa. Yleisöseminaari, jonne kaikki ovat tervetulleita.

Euroopassa kasvava nationalismi, sotien ulottautuminen Euroopan rajoille ja asevarustautuminen hermistävät ihmiset tutkimaan kehityksen suuntia kirjallisuuden avulla.

Lisätietoja

Pia Puntanen, projektipäällikkö
0440 361 612
pia.puntanen@mikseimikkeli.fi
Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

FL Pirkko Heikkinen
050 591 4418

Ohjelma

Pe 29.9.2017 klo 18 – 21

Tuntematon sotilas -monologi. Ote näyttelijä Janne Kyyhkynen, Mikkelin Teatteri

Kai Ekholm, Kielletyt kirjat 1944–1946
Esa Siren, Fakta ja fiktio sotaromaanissa

La 30.9.2017 klo 10 - 16

Marita Hietasaari, Historiallinen romaani sodan muistina
Sari Näre, Korsujen seksuaalikerrontaa
Juha-Pekka Koskinen, Pieni ihminen suurten muutosten pyörteissä
Hannu K. Riikonen, Miten Olavi Paavolainen seurasi ja kommentoi ulkomaiden sotatapahtumia
Synkässä yksinpuhelussa?

Luennoitsijat

Kai Ekholm (FT, prof.) on kirjastomies, kirjastojen ja sananvapauden puolustaja ja Suomen Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja. Hän väitteli kielletyistä kirjoista yleisissä kirjastoissa vuosina 1944–1946. Valvontakomission määräyksestä ja oikeusministeriö aloitteesta yleisön ulottuvilta poistettiin Neuvostoliitolle vihamielistä kirjallisuutta. Ekholm on depytoinut myös kirjailijana; ensimmäinen dekkari *Niiden kirjojen mukaan teidät on tuomittava* (Atena) julkaistiin 2013.

Marita Hietasaari (FT) työskentelee informaatikkona Ylivieskan kaupunginkirjastossa ja tekee työn ohessa kirjallisuudentutkimusta. Väitöskirjatyö Lars Sundin historiallisista romaaneista johdatti Hietasaaren tutkimaan laajemmin sotaa nykykirjallisuuden aiheena. Hän tarkastelee tutkimuksissaan, miten kirjallisuus muokkaa kulttuurista muistiamme ja sitä kautta mielikuviamme ja käsityksiämme sodista. Vuonna 2016 julkaistussa *Sodan muistissa* (Avain) Hietasaari tarkasteli talvi-, jatkosodan ja Lapin sodan esityksiä 2000-luvun historiallisessa romaanissa. Nyt työn alla oleva tutkimus kohdistuu sisällissotaromaaneihin.

Juha-Pekka Koskinen (FM) on hämeenlinnalainen kirjailija, joka on julkaissut romaaneja, novellikokoelmia ja lasten- ja nuortenkirjoja. Esikoisteos *Ristin ja raudan tie* (2004) aloitti historiallisten romaaneiden sarjan. Niiden tapahtumat sijoittuivat pyhiinvaeltajien ja ritareiden maailmaan. *Ystävänä Rasputin* oli vuoden 2013 Finlandia-palkintoehdokkaana. Myöhempi tuotanto käsittelee lähihistoriaa. *Kuinka sydän pysäytetään* (WSOY 2015) on romaani sodasta ja rakkaudesta. Sen päähenkilö kokee sotaa Mannerheimin luottamushenkilönä.

Sari Näre on valtiotieteen tohtori ja sosiologian dosentti Helsingin yliopistossa. Hän on erikoistunut sukupuolikulttuurin ja väkivallan tutkimukseen. Näre on tutkinut myös sota-ajan lapsuutta, nuoruutta, sukupuolikulttuurin murrosta ja toisinajattelijoiden kohtelua jatkosodassa. Jenni Kirveen kanssa toimitettu teos *Ruma sota, Talvi- ja jatkosodan vaiettu historia* oli vuoden 2008 Tieto-Finlandia-ehdokkaana. Vuonna 2016 ilmestyi Näreen teos *Sota ja seksi* (Tammi), jonka ansiosta hän sai viime keväänä Suomen tiedetoimittajain liiton tiedeviestintäpalkinnon.

Hannu K. Riikonen on Helsingin yliopiston täysinpalvellut yleisen kirjallisuustieteen professori. Hänen erikoisalojaan ovat antiikin kirjallisuus, Pentti Saarikosken ja James Joycen tuotanto sekä suomennosten historia. Vuonna 2014 ilmestynyt elämäkertateos *Nukuin vasta aamuyöstä. Olavi Paavolainen 1903–1964* (Gummerus) keskittyy kuvaamaan Paavolaisen toimintaa ja merkityksiä mm. nykyajan ja modernin ymmärtäjänä ja tulkitsijana. Teoksessaan *Sota ja maisema – tutkimus Olavi Paavolaisen 1940-luvun tuotannosta* (SKS) Riikonen keskittyy Synkän yksinpuhelun ja muiden Paavolaisen sodanaikaisten tekstien analyysiin. Yhdessä Ville Laamasen kanssa hän on julkaissut Olavi Paavolaisen Neuvostoliitto-tekstit otsikolla *Volga virtaa nyt Moskovaan* (Teos 2016).

Kouvolaan kotoisin oleva, pitkän uran jääkiekkovalmentajana tehnyt **Esa Sirén** on tunnetuimpia ja tuotteliaimpia sotakirjailijoitamme. Hän on julkaissut vuodesta 2005 alkaen toistakymmentä sotaromaania, joita on myyty yli 100 000 kappaletta. Sirénin romaanit ovat saaneet kiitosta yksityiskohtaisesta sotatapahtumien kuvaamisesta, mikä perustuu perusteelliseen lähdemateriaalien käyttöön. Vuonna 2016 Sirén julkaisi ensimmäisen tietokirjansa *Sodan kuvat: Rukajärvi 1941* (Gummerus). Sirénin isä taisteli jatkosodassa Kiestingin rintamalla taistelulähetinä.

Näyttelijä **Janne Kyyhkynen** marssittaa lavalle noin kymmenkunta *Tuntemattoman sotilaan* hahmoa, jotka yksin tai yhdessä ovat teokselle keskeisissä tilanteissa. Mikkelin Teatterin Suomen 100-vuotisjuhlaesitys on saanut huiman suosion. Suuri tarina vaatii rohkean kertojan ja sellainen on nyt näyttelijä Janne Kyyhkynen. Hän on lukenut *Tuntemattoman sotilaan* ensimmäisen kerran 12-vuotiaana. Siitä lähtien kirja on kulkenut hänen mukanaan. "*Janne Kyyhkynen Tuntematon sotilas oli jotain sellaista, mitä teatterinäyttämöllä harvoin näkee. Humoristina pidetystä Kyyhkyselästä kuoriutui Mikkelin Teatterin näyttämöllä ihan uusi mies; vakava, herkkä ja koskettava sotilas, joka teki Linnan Tuntemattoman miehille kunniaa.*"